

Snažnije lokalno samoupravljanje

Bolji razvoj za Hrvatsku

Congress of the Konrad Adenauer Foundation and HDZ Foundation

Prof. Dr. Wolfgang Schuster

European Foundation for Education (EFE)

Deutsche Telekom Foundation

Former Mayor of Stuttgart

EFE

1 | <http://www.konrad-adenauer-foundation.org>

Pravni okvir

Hrvatska kao i sve ostale europske zemlje potpisala je:

- **Europsku povelju o lokalnoj samoupravi Vijeća Europe**

« *Načelo lokalne samouprave priznaju se u domaćim zakonodavstvima i gdje je to praktično u ustavu* »

Članak 2

« *Lokalna samouprava označava pravo i sposobnost lokalnih vlasti, u granicama zakona, da reguliraju i upravljaju znatnim udjelom javnih poslova pod visokom odgovornošću i u interesu lokalnog stanovništva* »

» Članak 3

« *Lokalne vlasti imaju pravo, unutar nacionalne ekonomske politike, odgovarajuća financijska sredstva kojima mogu slobodno raspolagati u okviru svojih ovlasti.* »

Financijska sredstva lokalnih vlasti bit će razmjerna odgovornostima predviđenim ustavom i zakonom. Dio barem financijskih sredstava lokalnih vlasti treba da proizlazi iz lokalnih poreza i pristojbi koji su, u granicama statuta, determinirani od strane lokalnih vlasti. » Članak 9

Pravni okvir

- **Ugovor iz Lisabona**

U sporazumu, načelo supsidijarnosti, posebno navedeno u Preambuli i članku 5. Ugovora o Europskoj uniji, kao i posebnom aneksu : « *Svaka institucija dužna je osigurati stalno poštivanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti* »

- **Njemački Ustav**

U Europi, posebno u Austriji, Njemačkoj i Švicarskoj, postoji dugogodišnja tradicija snažnog sustava lokalne samouprave. U njemačkom Ustavu opisan je u članku 28-2

« *U općinama se mora jamčiti pravo na regulaciju svih lokalnih poslova na vlastitu odgovornost, u granicama propisanim zakonima. U granicama svojih funkcija određenih zakonom, udruge općina također imaju pravo na samoupravu prema zakonima. Jamstvo samouprave proširiti će se na osnovu financijske autonomije: ove osnove uključuju pravo općina na izvor poreznih prihoda utemeljenih na ekonomskoj sposobnosti i pravo utvrđivanja stope na kojima će se oporezivati ti izvori.* »

Prednosti lokalnog samoupravljanja

Odnosi između općina i građana bit će mnogo intenzivniji ako gradska vijećnica može stvarno projektirati i provoditi projekte i usluge. Načelo supsidijarnosti ima dvostruku povezanost:

- Sve javne zadatke koje se mogu ispuniti na lokalnoj ili regionalnoj razini trebale bi se obaviti na razini koja je najbliža građanima
- Što se tiče gradova, gradovi dok su nadležni mogu povjeriti neprofitnim organizacijama kako bi ispunili općinske poslove

Prednosti lokalnog samoupravljanja

Primjeri:

- U STUTTGART-u, 50% vrtića, 50% bolnica, 10% škola upravljaju nevladine organizacije i financijski podupire grad. Kroz ovaj sustav u Njemačkoj imamo snažno civilno društvo i vrlo jaku predanost volontera koji pomažu u ispunjavanju javnih zadaća. 20% građana Stuttgarta, bave se volonterskim radom.
- Tvrtke se bave sustavom dvostrukog obrazovanja koji nudi naukovanje i dvostruko studijsko radno mjesto. Ovime, mladi ljudi dobivaju fer profesionalne šanse a tvrtke su kvalificirale zaposlenike koji su im potrebni za njihovu konkurentnost

Prednosti lokalnog samoupravljanja

Primjeri:

- „Stuttgartsko partnerstvo za sigurnost i bezbjednost“ pomoglo je da Stuttgart bude jedan od najsigurnijih gradova u Europi. Posebno je bilo korisno postići osjećaj sigurnosti koji je vrlo važan za životnu kvalitetu svakoga
- „Stuttgartsko partnerstvo za obrazovanje“ koje pruža raznovrsne ponude za učenje od vrtića do stručnih škola važan je instrument za davanje svakoj djeci, uključujući 60% djece s migracijskom pozadinom, jednake mogućnosti

Prednosti lokalnog samoupravljanja

Primjeri:

- Za promicanje poduzetništva i novih tvrtki stvorili smo uslugu u gradskoj dvorani kako bismo potaknuli osnivanje besplatnim savjetovanjem, vrlo jeftinim prostorijama i financijskim mogućnostima
- **Angažman građana ključan je za sve vrste razvoja i potpore gradova. Ova obveza stvara osjećaj zajedničke odgovornosti.**

Preduvjeti lokalnog samoupravljanja

Za uspješan sustav lokalne samouprave :

1. Vlada bi trebala imati stvarnu volju za dijeljenje moći
2. Sabor mora jasno odlučivati o pravnim kompetencijama općina, osobito o pravu na:
 - ❖ Planiranje kompetencija za lokalni razvoj
 - ❖ Zapošljavanje državnih službenika
 - ❖ Razvoj infrastrukture kao što su ulice, društvene ustanove, vrtići, domovi za starije osobe ili sportski i kulturni objekti
 - ❖ Utvrđivanje lokalnih poreza
3. Općinama treba da kvalificirani državni službenici na učinkovit, pouzdan, transparentan i pravilan način ispunjavaju svoje zadatke

Perspektiva

- Promjene globalnim mega trendovima:
 - Globalizacija
 - Digitalizacija
 - Urbanizacija
 - Demografske promjene
 - Klimatske promjene
- Upravljanje promjenama kao zajednički zadatak :
 - ❖ Poboljšanje regionalnog razvoja s ciljem da će ljudi i tvrtke ostati u svom domu
 - ❖ Podrška civilnom društvu da ima snažnu predanost i sudjelovanje građana
 - ❖ Poboljšavanje javnih usluga kroz bolje obrazovanje i osposobljavanje te bolje plaćanje državnih službenika

Perspektiva

- Koristenje sredstava EU za strateške ciljeve:
 - ❖ Razvijanje infrastruktura u svim regijama uz financijsku podršku za mobilnost, IT i komunikaciju, zdravstvo, obrazovanje i ostale kvalificirane javne službe
 - ❖ Promjena obrazovnog sustava povezivanjem obrazovanja s zapošljavanjem na sustavni način na sekundarnoj razini, posebno u stručnim školama i na tercijarnoj razini dvostrukim studijskim programima na sveučilištima
 - ❖ Aktivno sudjelovanje u izradi i provedbi Strategije Europske unije za Dunavsku regiju (EUSDR)

Za daljnje informacije

European Foundation for Education - EFE

wolfgang.schuster@e-f-e.eu

agnes.sebestyen@e-f-e.eu

mia.matkovic@e-f-e.eu

